

اثرات تربیتی گزاره های نخبگی در تحول اجتماعی بر مبنای آموزه های دینی

زینب السادات حسینی^۱، بهزاد بسطامی^۲

۱- دانشیار دانشکده الهیات دانشگاه مازندران

۲- دانشجوی دکترای علوم قرآن و حدیث دانشگاه مازندران

چکیده

سیر تحول در جامعه تابع اراده نخبگان بوده و از منظر قرآن کریم، نقش آنان به مانند انبیاء نقشی هدایتی در جامعه دارند. قرآن کریم با ارائه الگوها و بیان سرنوشت اقوام متناسب با رویکرد نخبگان، خواسته است که اثرات تربیتی آنان را در تحول جامعه بیان سازد. هدف: استنتاج ویژگی های راهبردی نخبگان و دستیابی به اهداف متناظر هر ویژگی، و نقش آن ویژگی ها در فرایند تحول جامعه می باشد. روش: با استفاده از روش «تحلیل محتوی»، و بهره گیری از آیات قرآن و استخراج گزاره های مرتبط در حوزه نخبگی، اهداف متناظر استخراج شده، سپس نقش آنان در تحول جامعه تبیین می گردد. یافته ها: در قرآن کریم متناظر با هر ویژگی و موهبت، یک وظیفه و نقشی برای صاحب آن و از جمله نخبگان تعریف شده است؛ و بنا به تأثیر گذاری نخبگان در جامعه، وبه میزان برخورداری از خصائص نخبگی وظیفه آنان در برابر جامعه گسترده تر خواهد بود. ویژگی نخبگان در سه حیطه بینشی، گرایشی و عملی مورد توجه می باشد. اهداف متناظر حیطه بندی نیز در فرآیند تحول جامعه در دو مرحله قابل ارزیابی می باشد: یکی بستر سازی و زیرساخت و دیگری تثبیت و پویایی.

کلیدواژه ها: نخبه، تحلیل محتوی، تربیت، جامعه، تحول.